

TOMBOLA A TAVASZ

Már türelmetlen vagyok.
Ki vagyok éhezve a zöldre,
a színekre, a fényre,
a napsütésre,
a balsamos virágillatokra.
Bizonyára ezen érzéseket
csak fokozza a minket körülvevő
nem mindennapi helyzet.

Gondterheltek
a gyümölcsstermelők,
nagyon sok a kár
az ültetvényekben.
De mi, kertészek
megrázzuk magunkat
és tesszük a dolgunkat,
elvetjük a magot,
ápoljuk a fákat,
gondoskodunk a növényeinkről.
Én már áprilisban
vagy háromszor ki-be
hordoztam a teleltetőből
a mediterrán,
fagyérzékeny növényeimet.

De jó nekik!
Most ők a „világutazók”,
mi úgysem voltunk sehol.
Szeretem én így is,
csak most sokkal több
várankozással van tele a lelkem,
ezért, ha kicsit megkésve,
fázósan is, de napról napra
több étellel telik meg a kertem.
Van mit szeretni így is.
Most megmutatok ebből
néhány apró csodát.

Júlia-borbolya (*Berberis julianae*)

A ki valami erős fűszeres illatra vágyik, feltétlenül ültessen egy Júlia-borbolyát (*Berberis julianae*). Ez alpnövény, de nagyon elfeledett, igazán méltatlanul hátrасorolt a mai kertkultúrában. Az én borbolyámnak története van: talán a második vagy harmadik kertet építettük, amikor a kert gazdája így szólt, azt a növényt csak dobják ki, semmirevaló. Látam, nincsen értelme erről vitát nyitni, de már tudtam, a még éppen alakuló kertembe érkezik két tő korosnak mondható, hibátlan formájú „Júlia”. Már akkor is lehettek vagy hat-nyolc évesek az 50-60 cm-es átmérőjű, sűrű örökzöld bokrok. Azóta már huszonnyolcadik évüket töltik a kertemben. Kétévente kapnak egy kis formázást, mára már 2-2,5 méter átmérőjűre cseperedtek. Egyetlen ellenérv, amit fontolóra kell vennie annak, aki barátságot kötne ezzel a „lánnyal”, hogy eléggé védekező típus: irgalmatlanul szúrós töviseket fejleszt, de még a fogazott levelei is könnyen okoznak sérülést. Ettől eltekintve egyszerűen nevelhető növény. Ezek az idős példányok védelmet biztosítanak jó néhány rigófiókának is. Madárbarát költőhely, hiszen még a macska is elkerüli. Télen apró hamvaskék bogyói is kiváló csemegéi az éhező szárnyasoknak.

Tavaszi bangita (*Viburnum burkwoodii*)

Évekkel ezelőtt hallgattam egy kertészeti marketingre szakosodott ausztrál előadót. Ő azt mondta: faiskolában, növényáruházban egy növényről mindig három jó tulajdonságot kell kiemelni. Ez éppen elegendő ahhoz, hogy a vásárló figyelmét felkeltsük. Szóval, ha ezt az elvet követem, akkor a tavaszi bangitát (*Viburnum burkwoodii*) így kellene népszerűsíteni: illatos, könnyen fenntartható, óriási virágtömeget nevelő cserje. De engedtessek meg, hadd tűzzem őt is a zászlómra, és próbáljak kedvet kelteni, hogy ültessen tavaszi bangitát mindenki, aki ezt olvassa. Amikor az illatára céloztam, akkor azt valóban úgy kell érteni, hogy imádok a virágzási idejében hazamenni! Mert az előkertemben egy szép koros, mintegy harminc év körüli példány illatozik áprilisban sokak örömeire. Ha egy kertész küldetést érez arra, hogy népszerűsítsen egy növényt, akkor én ezt a tavaszi bangitával tettem azal, hogy az előkertembe került az első példány. Rózsaszínű bimbói már a tél végén, februárban kialakulnak, majd a felmelegedést követően március végétől április végéig virítanak. Mire a virágzat teljesen kinyílik, már porcelánfehér színűre világosodik.

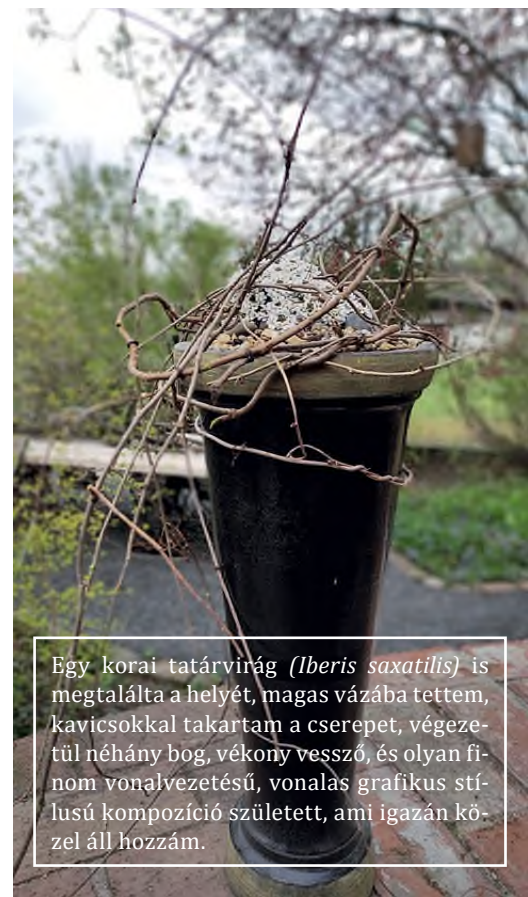

Elővettem egy régi, raku technikával készített kerámiatálat, amit évekkkel ezelőtt kaptam ajándékba. Ma már olyan sok szép edény, kerámia, kosár, kaspó van a gyűjteményemben, hogy egy részük mindig a padláson parkol, majd évszakváltáskor, vagy ha éppen a kabáthoz kellene gomb, akkor előkeresek valami szépet, ami az alkalomhoz illik. Szóval a tálba ültettem színeváltó kutyatejet (*Euphorbia polychroma* 'Senior') és korai tatárvirágot (*Iberis saxatilis*). Tartós tavaszi dísz lesz a teraszon.

Ebbe a lángvirágba (*Phlox stolonifera* 'Home Fires') teljesen beleszerettem, ha ilyet látok, előtérbe kerül a virágkötő énem, könnyen engedek a csábításnak. Most még két szürke emelőre helyeztem őket a kertben, egy-egy fahasábra állítva, a cserepeiket pedig szalmával vontam körbe, néhány faág és facsipesz, és kész is az alkalmi dekoráció.

Van egy kavicssal borított útfelületünk, ahol nem kis örömömről több varjúháj igen jól érzi magát. Ha már így belendültem, ide is készítettem a nemrég kivágott fehérynár ágai-ból egy növénytartót, beleültettem három cserep kövi varjúháját (*Sedum reflexum* 'Aureum'), ami fantasztikusan szép élénksárga színben pompázik. Mellé a már említett színeváltó kutyatej (*Euphorbia polychroma* 'Senior') került. Ez a beültetés még a kutyánk, Marly tetszését is elnyerte, hiszen olyan büszkén pózol mellette. Pedig igazán nehéz lencsevégre kapni, ha fényképezzük, mindig elfordul és a hátát mutatja.

Egy korai tatárvirág (*Iberis saxatilis*) is megtalálta a helyét, magas vázába tettem, kavicsokkal takartam a cserepet, végezetül néhány bog, vékony vessző, és olyan finom vonalvezetésű, vonalas grafikus stílusú kompozíció született, ami igazán közel áll hozzám.

Eszembe jutott néhány szólás, közmondás, ami igazán kifejezi – és nem is lehetünk elégedetlenek –, hogy ilyen a tavasz.

- A szép tavasz is hamar elmúlik.
- Egy virág nem tavasz.
- Egy virág nem hozza meg a tavaszt.
- Fúj, esik, havaz, úgy lesz tavasz.
- Hírmondó fecske tavaszt énekel.
- Szép, mint a tavasz.
- Tavaszkor minden bokor szállást ad.
- Tél után tavasz lesz.
- Változó, mint az áprilisi idő.

Kertrész sárga virágokkal

Nincs olyan év, hogy az utcán sétálók, kerékpározók közül ne kérdezze meg néhány ember, hogy mi a neve, hol szerezhető be, hogyan nevelhető.

Van egy kertrész, ahol most csak sárga virágok virítanak, ezt a látványt a konyhából élvezzük a kisházzal a háttérben. Most a főszerep a kutyatejeké, a délszaki kutyatej (*Euphorbia myrsinites*), a velencei kutyatej (*Euphorbia characias subsp. wulfenii*) és a hegyi ternye (*Alyssum montanum 'Berggold'*) napsárga virágtömege hoz mosolyt az arcunkra. Akárki akármit mond, én szeretem a sárgát, belegendolva, elég sok sárga virágú évelőt, hagymást ültettünk a kertbe. Ebbe az ágyásba még bekerült vagy harminc asszír kockásliliom (*Fritillaria uva-vulpis*) is. Imádnivalóak, virágfürtjeik barnásvörösek, sárga szegéllyel. Április–májusban

Asszír kockásliliom (*Fritillaria uva-vulpis*)

virágoznak. Ugyan kissé jelentéktelennek tűnő növény, de aki nem rest lehajolni, az igazán szépséges, kecses virágokban gyönyörködhet. Sokkal inkább ismert rokona a császárkorona (*Fritillaria imperialis*), ebből sárga és narancsszínű is helyett kapott ebben az évelőágyásban.

Gombás Attila

GOMBÁS ATTILA
kertészmérnök
virágkötőmester

KÓANGYAL HARMONIKUS KERT

A kertépítés során számunkra a legfontosabb, hogy olyan teret alkossunk, ami harmonizál a lakóépülettel, a kertet használók személyiségével és a használat céljaival.

www.koangyal.hu
info@koangyal.hu

